

wardell-armstrong.com

ENERGY AND CLIMATE CHANGE
ENVIRONMENT AND SUSTAINABILITY
INFRASTRUCTURE AND UTILITIES
LAND AND PROPERTY
MINING AND MINERAL PROCESSING
MINERAL ESTATES
WASTE RESOURCE MANAGEMENT

ҚЫЗЫЛ ЖОБАСЫ

МУДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ

2016 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАН

your earth our world

ШЫҒАРЫЛҒАН КҮНІ: 2016 жылғы қазан
ЖОБАНЫҢ НӨМІРІ: KZ10061
НҰСҚАСЫ V2.0
ЕСЕП НӨМІРІ: MM1030
МӘРТЕБЕСІ: ТҮПКІЛІКТІ НҰСҚАСЫ

Қызыл жобасы

ҚЫЗЫЛ ЖОБАСЫ

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ

2016 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАНЖ.

ҚҰРАСТЫРҒАН:

Эдвард Глаксманн

Экология және социология саласындағы аға маман

БЕКІТТІ:

Дэйв Бригналл

Өңірлік директор

Бұл есепті WAI компаниясы Тапсырыс берушімен жасалған шарт талаптарына сәйкес кәсібилікпен, адал және мұқияттылықпен дайындады. Есеп құпия болып табылады және Тапсырыс берушіге ғана арналған WAI оларға осы есептің мазмұны белгілі болуы мүмкін үшінші тараптардың алдында қандай да бір жауапкершілік атқармайды. WAI алдына-ала жазбаша келісімінсіз барлық құжаттың немесе оның бір бөлігін іске қосуға тыйым салынады.

МАЗМҰНЫ

ҚЫСҚАРТУЛАР.....	1
1 КІРІСПЕ.....	2
1.1 Байланысушы тұлғалар.....	3
1.2 Жобаның тарихы және анықтамалар.....	3
2 САЯСАТ ЖӘНЕ БАСШЫЛЫҚТЫҢ СӘЙКЕС ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ.....	5
2.1 Қазақстан Республикасының Заңнамасы.....	5
2.2 Жергілікті тұрғындарға қатысты ПМ саясаты.....	6
2.3 Халықаралық стандарттар.....	7
3 МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН БҰРЫНҒЫ ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛҒА ШОЛУ	8
3.1 Ашылуға жататын ақпараттар	8
3.2 Бүгінгі күні мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бойынша өткізілетін шаралар	8
3.3 Мүдделі тараптардың негізгі проблемалары	12
4 ӘЛЕУМЕТТІК ИНВИСТИЦИЯЛАР ЖӘНЕ МҮДДЕЛІ ТҰЛҒАЛАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІК ..	14
5 ЖОБАНЫҢ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРЫ.....	16
6 ЕҚДБ ҮШІН АҚПАРАТТЫ ЖАРИЯЛАУ	18
6.1 Құрылыс және пайдалану кезіндегі өзара әрекеттестік	19
6.2 Ақпаратты ашу.....	20
6.3 Пайдаланудан шығару және жою кезіндегі өзара әрекеттестік	22
7 ШАҒЫМДАРДЫ БЕРУ ЖӘНЕ ҚАРАСТЫРУ МЕХАНИЗМІ	23
8 МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ.....	26
9 ЕСЕПТІ ҚҰРАСТЫРУ	27
10 ШТАТ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР	28

КЕСТЕЛЕР

кес. 4.1: Мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бойынша өткізілетін шаралар және кеңестік шаралар.....	9
кес. 4.2: Мүдделі тараптардың Жобаны меңгеруге қатысты негізгі алаңдаушылықтары.....	13

А-ҚОСЫМША жұртшылықпен ЭӘӘБ алдын ала есебі жөнінде кеңесу - 2015 желтоқсан

ҚЫСҚАРТУЛАР

«Бақыршық тау-кен өндіру кәсіпорын» ЖШС (БТӨК)
Еуропа Қайта құру және Даму банкі (ЕҚДБ)
Еуропа Қайта құру және Даму банкінің іске асыруға қойылатын талаптары (ЕҚДБ ІТ)
Экологиялық және әлеуметтік әсер етуді бағалау (ЭӘӘБ)
Қаржы институттары экваторы қағидалары (ҚИЭҚ)
Технико-экономикалық негіздеме (ТЭН)
Халықаралық қаржылық корпорация (ХҚК)
Халықаралық қаржылық корпорацияның қызмет стандарттары (ХҚК ҚС)
Өзара түсіністік меморандумы (ӨТМ)
Үкіметтік емес ұйым (ҮЕМ)
Қазақстан Республикасы (ҚР)
Wardell Armstrong International (WAI)

1 КІРІСПЕ

«Полиметалл» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «ПМ») тапсырысы бойынша Wardell Armstrong International (бұдан әрі мәтін бойынша «WAI») мамандары Шығыс Қазақстан облысы Әуезов ауылында орналасқан Қызыл алтын кені жобасының (бұдан әрі мәтін бойынша «Жоба») экологиялық және әлеуметтік әсерін бағалауды орындады. ЭЭӘБ жөніндегі есеп және есепке ілестірілген техникалық емес сипаттағы түйіндеме 2015 жылдың желтоқсанында жарияланды.

ПМ қаржыландыруды сұрап Еуропа Қайта құру және Даму банкіне («ЕҚДБ») жүгінді. Жобаны ЕҚДБ және ПМ өкілдері талқылағаннан кейін қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп жасалды. Есепті жасау мақсаты - ЭЭӘБ-ды және Жоба бойынша басқа да экологиялық және әлеуметтік құжаттаманы ЕҚДБ экологиялық және әлеуметтік талаптарына сәйкестендіру. Бұл талаптар ЕҚДБ-нің 2014 жылдың мамырында қабылданған экологиялық және әлеуметтік саясатының бөлігін құрайтын жобаларды іске асыруға қойылатын ЕҚДБ талаптары ретінде белгілі.

Аталмыш мәнмәтінде ЭЭӘБ бойынша есеп негізгі құжат ретінде, ал Қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп, тиісті тараулардағы ЭЭӘБ бойынша есепке сілтемесі бар қосымша ақпарат ретінде қарастырылуы тиіс. Осы есеп ЭЭӘБ жөніндегі есеппен және оған ілестірілген құжаттамамен бірге Жоба ЕҚДБ-нің директорлар кеңесіне бекітуге ұсынылмас бұрын ЕҚДБ-нің қоғамдық ақпарат жөніндегі саясатының қағидаттарына сәйкес кемінде 60 күн мерзімге жарияланатын есептілік топтамасын қалыптастырады. ЭЭӘЮ және қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстардың нәтижелерін жинақы ұсыну үшін, сондай-ақ техникалық емес сипаттағы жаңа түйіндеме жасалды.

WAI мамандары ПМ және ЕҚДБ өкілдерінің қатысуымен Мүдделі тараптарды жұмылдыру жоспарын әзірледі. Жоспардың мақсаты ЭЭӘБ негізгі зерттеулері кезеңінде, ЕҚДБ ЭЭӘБ жөніндегі есебін жариялау уақытында және одан әрі жобаның бүкіл жүзеге асырылуы, оның ішінде кейінгі-ЭЭӘБ бойына және кеніштің жабылуы кезеңінде мүдделі тараптармен кеңестерді жүргізуді және өзара іс-қимылды басқарудан тұрады. Мүдделі тараптарды жұмылдыру жоспарын ПМ жүйелі негізде, кемінде жылына бір рет жаңартып отырады, оған қоса ықпал етуді төмендету шараларының тиімділігіне мониторинг жүргізуге қатысу үшін жол картасы беріледі. Бұл Жоспар ЕҚДБ талаптарына сәйкестендіру мақсатында әзірленді.

Бұл Жоспарда мүдделі тараптарды ықпал етуді басқару мен мониторинг жүргізу үшін деректерді жинауға, ықпал етулерді бағалауға және стратегияларды әзірлеуге қалай жұмылдыру керектігі белгіленген. Құрылыс және пайдалану бойынша алдағы кезеңдер барысында мүдделі тараптарды жұмылдыру жөніндегі іс-шаралар жобаның жұмысы туралы мүдделі тараптарға ақпарат берілуін қамтамасыз етуге және оларды мониторинг жүргізу үдерісіне және ықпал етуді басқаруға жұмылдыруға бағытталған.

1.1 Байланысушы тұлғалар

Мүдделі тараптарға осы Жоспарды қарастыру және сол бойынша кері байланыс жасау ұсынылады. ПМ бұл құжатты барлық мүдделі тараптарға жиналыстардың уақытында (ұйымдастырылатын болады) басып шығарылған күйі, сондай-ақ ЕҚДБ жариялау процесі арқылы (сондай-ақ 6-тарауды қараңыз) ұсынады. Құжат орыс және қазақ тілдерінде қолжетімді болады. Барлық түсініктемелер мен сұрақтар қабылданады және олар төмендегі берілген байланыс деректері бойынша жіберілуі тиіс.

Бейбіт Әскерқанұлы Әскерқанов, жұртшылықпен байланыс жөніндегі жетекші маман

«Бақыршық тау-кен өндіру кәсіпорны» ЖШС

Тел.: 8 (72347) -55-3-97 (ішкі 109)
Имейл: OS@bgr.polymetal.ru bodies.

Жергілікті тұрғындардың өздерінің тілектері мен сұрауларын жазбаша түрде баяндап, оларды «БТӨК» ЖШС (№1 БӨП) аумағына кіреберістегі, сондай-ақ Әуезов және Шалабай кенттері әкімдіктерінің ғимараттарында орналасқан кері байланыс жәшіктеріне салу мүмкіндіктері бар. Әуезов кенті әкімдігінің байланыс деректері төменде келтірілген:

Имейл: Akimat.auezov@mail.ru
Мекенжайы: Мир көш., 90 "В"
Тел.: 8(72347) -55-3-57

ПМ жұртшылықпен байланыс жөніндегі ішкі маманы (бұдан әрі - жұртшылықпен байланыс жөніндегі маман), Альмира Темірбекова, экологиялық бөліммен және декреттік демалыс уақытындағы орынбасары Бейбіт Әскерқанұлы Әскерқановпен (жұртшылықпен байланыс жөніндегі маман) бірге көпшілікпен мерзімдік консультацияларды және көпшілік тыңдалымдарды өткізеді, сондай-ақ тиісті мүдделі тараптардың дерекқорын жүргізеді. Мүдделі тараптарға ортақ сұрақтарын жұртшылықпен байланыс жөніндегі маманға не оның декреттік демалыс уақытындағы орынбасарына жолдау ұсынылды, олар бірінші кезекте, шағымдардың, алаңдаушылық білдірулердің және сұрақтардың тіркелуіне жауап береді және бірінші байланысушы тұлға ретінде болады.

1.2 Жобаның тарихы және анықтамалар

Бақыршық алтын шығару кен орнын игеру жобасы нақты анықталған физикалық элементтерден, аспекттері мен объектілерден тұрады, олар жергілікті халыққа экологиялық және әлеуметтік кері ықпал етуі мүмкін. Осыған байланысты, консультациялар процесі онжылдықтар бойына жалғасуда; дегенмен, өзара іс-қимыл БТӨК жергілікті тұрғындарды жұмылдыру және жергілікті және өңірлік мүдделі тараптардың кең шеңберімен консультациялар кезінде тұрақты даму жоспарын әзірлегеннен кейін 2010 жылдан бері жақсарды. Халықаралық стандарттарға сәйкес келетін ЭӘБ мақсаттары үшін БТӨК осы Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жөніндегі болашақ іс-шараларды басқаруға арналған жоспарды пайдаланатын болады. Жобаны дамытудың әр сатыларында консультациялар біртіндеп жақсарды және оларды өткізу жиілігі артты, бұл жобаның тоқтап тұрған уақыты кезеңінің ұзақтығын ескеретін болсақ, әсіресе маңызды болды.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың Жобаның және басқа мүдделі тараптардың ықпалына түсіп қалған адамдардың мазалануына себеп болған тәуекелдерді және жобаның ықпал етуін анықтау үшін маңызды мәні бар. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарының мақсаттары үшін бұл адамдар Жобаның экологиялық және әлеуметтік ықпал етуінен болған өзгеріс болуына көнуі мүмкін адам сияқты анықталды. БТӨК ойынша, осы адамдардың көпшілігі кен орнымен жақын немесе оның объектісінде орналасқан елді мекендерде тұратын болады: Әуезов (аумаққа жанасады, Солнечный кентін қоса алғанда), Шалабай (учаскеден 6 км қашықтықта).

ЭӘБ әр түрлі елді мекендер мен жеке тұлғаларға салдары қалай әсер ететіндігін егжей-тегжейлі нақты көрсетеді.

Полиметалл мен БТӨК өкілдері Жобаның әсерін сынайтын адамдармен және басқа да мүдделі тараптармен Жоба туралы ақпарат беру, сұрақтарына жауап беру және олардың түсініктері мен ұсыныстарын есту үшін кездесулер өткізеді және өткізуде.

Осындай адамдармен өткен кездесулерге қосымша ретінде БТӨК жергілікті халықтың және ресми және бейресми әрекет ететін шешім қабылдау механизмдері арасынан лидерлерді анықтады. Қызметкерлер осы лидерлерден түсініктемелер мен сұрақтарын жинастырып, осы ақпаратты жобаны әзірлеу барысында пайдаланды. БТӨК ақпаратты толық ашу жоба тәуекелдерін басқару үшін маңызды құрал болып табылады деп есептейді.

Кеңес беру компания мен Жобаның мүдделі тараптары арасындағы өзара екі жақты іс-қимылды білдіреді. Тиімді кеңес беру Полиметалл мен БТӨК мүдделі тараптардың тәжірибелерін, білімдері мен қауіптенуін пайдаға асыруға, сонымен қатар, олардың күткендерін жаңылысып қалудан және нақты емес талаптардан аулақ болатындай етіп өзінің жауапкершілігі мен ресурстары деңгейін анықтау жолымен басқару үшін мүмкіндік береді. Кеңес беру үдерісі тиімді болуы үшін мүдделі тараптарға Жоба туралы ақпаратты ашып көрсету және түсіндіріп беру қажет және бұл мәселелерді ашып беру үшін оларға уақыт бөлінгені дұрыс. Кеңес беруге жергілікті халықтың, оның ішінде әйелдер мен еркектерге қатысты әр түрлі әлеуетті сегменттер жатады; және ол халықтың қорғалмаған және әлсіз топтары үшін қолжетімді болуы тиіс.

2 САЯСАТ ЖӘНЕ БАСШЫЛЫҚТЫҢ СӘЙКЕС ЗАҢНАМАЛЫҚ БАЗАСЫ

2.1 Қазақстан Республикасының Заңнамасы

ҚОӘБ бойынша заңнама мүдделі тұлғалармен қарым -қатынаста өзара әрекеттестік талаптарын қарастырады. Ақпаратты ашу және тарату, қоғаммен кеңес сияқты, қазақстандық акттердің бөлігі болып табылады. БТӨК барлық қоғамдық тыңдалымдарды құжаттандырады. Келесі заңнамалық актілер Қазақстандық жобалдарғы шешім қабылдауға қоғамдық қатысатындар қатарына жатады:

1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі. 09.01.2007 жылдан N 212-III (17.07.2009 жылдан өзгерістермен);
2. ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 28.06.2007ж. №204-п бұйрығымен бекітілген жоспарлау алдындағы, жоспарлау, жобалау алдындағы және жобалау құжаттамасын әзірлеу кезінде көзделіп, отырған шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалау жүргізу бойынша нұсқаулығы;
3. ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 07.05.2007 ж. №135 мамырдағы бұйрығымен бекітілген Қоғамдық тыңдауларды жүргізудің ережелері;
4. ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 25.07.2007ж. № 238-п бұйрығымен бекітілген Қоршаған ортаға әсерді бағалау рәсіміне және көзделген шаруашылық және басқа да қызмет бойынша шешімдер қабылдау процесіне жататын экологиялық ақпаратқа қол жеткізу ережесі;
5. Табиғи монополия субъектілерінің реттелетін қызметтеріне (тауарларына, жұмыстарына) арналған тарифтерді (бағаларды, алымдар мөлшерлемелерін) немесе

олардың шекті деңгейлерін бекітуге арналған өтінімдерін қарастыру кезінде жария тыңдауларды өткізу туралы ережелер. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 21.04.2003ж. № 376 қаулысымен бекітілген.

Осындай қолданыстағы заңнамалық жүйе басқару қағидаларын жұртшылықты кеңес беру үшін және шешім қабылдау кезінде қатысуды қамтамасыз етеді, алайда осындай қызметтің ауқымы ұсынылып отырған жобаның түрі мен ауқымына және қоғамдық қызығушылық дәрежесіне байланысты болады.

Қазақстан Орхус конвенциясының ратификациялау кезіндегі, Еуропа Одағының экологиялық ақпараттарға және шешім қабылдау кезінде қоғамның қатысу мүмкіндігі туралы негізгі талаптарына бағдар жасайды. Орхус конвенциясы 2002 жылы қаңтарда ратификацияланған және негізгі үш ауданға назар аударады:

- Ақпаратқа қол жетімділік: қоғам ақпаратқа сұраныс жасап оны ала алатын жүйе бар екендігіне кепілдік береді, бұл саналы қатысуды қамтамасыз етеді;
- Қоғамның қатысуы: қоршаған ортаға айтарлықтай әсер етуі мүмкін қызметтер туралы шешім қабылдаудың алдында қоғамның қатысуын қарастырады;
- Әділ сотқа қол жетімділік: қоғамның құқықтық механизмдерінің барына кепілдік береді, ақпаратқа қол жетімділікті бұзушылықтар орын алғанда және қоғамның қатысу жағдайын сараптамаға салатын мүмкіндігі бар.

Орхус конвенциясы халықаралық стандарттардан әділ сотқа ашылу, қатысу және қол жетімділік жоба демеушілеріне емес, қабылдайтын елдің билігіне берілетіндігі негізінде ерекшеленеді. Дегенмен, егер жоба демеушісі экологиялық және әлеуметтік салдарларды қатысты барлық ақпаратты толық ашатын болса, Билік өкілдері Конвенцияның талаптарын ғана орындай алады. Орхус конвенциясының талаптары халықаралық стандарттарды енгізу арқылы орындалды және артығымен орындалды.

2.2 Жергілікті тұрғындарға қатысты ПМ саясаты

БТӨК әлеуметтік ұжымдық жауапкершілікті өздерінің аса маңызды ұжымдық басымдығының бірі ретінде мойындайды және жергілікті елді мекендерді және салаларды, өмір деңгейін жоғарылату арқылы және өздерінің бастамалары арқылы экономикалық, экологиялық және әлеуметтік балансты қолдай отырып, ұзақ мерзімді дамытуға талпынады. Қазіргі уақытта Жергілікті тұрғындарға қатысты БТӨК (ПМ) саясаты 2010 жылдың қыркүйегінде әзірленген жергілікті тұрғындармен өзара іс-қимыл жоспарында және Тұрақты дамыту жоспарында көрсетілген.

Компания бірегей мәдениеттер, өмір салты және мұрасы бар ортада жұмыс істейтіндігін түсінеді және жергілікті елді мекенді өзара әрекеттестікте сыйластық, өзара әрекеттестік кезінде толық ашықтықпен басқарады.

2.3 Халықаралық стандарттар

2.3.1 ЕҚДБ 10IT Ақпаратты жариялау және мүдделі тұлғалармен өзара әрекеттестік

ЕҚДБ IT қатысты озат тәжірибе талаптарына сай жобаның басшылығы (ПМ) алдын ала, уақтылы және тұрақты өзара іс-қимыл арқылы мүдделі тараптар арасында өзара сенім мен құрметтен тұрғызылған жақсы өзара қарым-қатынасты дамытуы тиіс. Бұл жобаға мүдделі тараптарды жұмылдыру және қатыстыру дәрежесін арттыруға талпынысты талап етеді. Алға қойған міндетке ақпаратты мүдделі тараптар арасында ашық түрде кеңінен тарату және мүдделі тараптарға, сұрақтар қою және Жобаның құрылысы сатысынан бастап пайдалану сатысына дейін дамуы туралы ақпаратты алу мүмкіндігін қоса алғанда, жобаның әртүрлі аспектілерін үнемі талқылау үшін мүмкіндіктер беру арқылы қол жеткізілетін болады. Бұған шағымдарды қарастырудың ресми рәсімін құру кіреді, ол осы сәтте Жобада тиімді қолданылып жатыр, дегенмен, рәсімнің сақталуының тұрақты мониторингіленуін қажет етеді.

ЕҚДБ 10IT сәйкес Мүдделі тараптарды жұмылдыру жоспарын әзірлеу және енгізу процесінде Жобаға қызыққан мүдделі барлық тараптар анықталуы тиіс. Осы ТҰ мақсаты мыналар болып табылады:

- тапсырыс берушілерге мүдделі тараптармен, атап айтқанда жоба қозғайтын тұрғындармен сындарлы қатынастарды жолға қойып, ұстануға мүмкіндік беретін мүдделі тараптармен өзара іс-қимылға деген жүйелі көзқарасын білдіру.
- жобаның мүдделі тараптарымен тиімді өзара іс-қимыл жасау арқылы тапсырыс берушілердің қызметінің өте жоғары экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштеріне қол жеткізуге ықпал ету.
- жобаның бүкіл циклі бойына тұрғындардың қатысатын топтарымен оларға әлеуетті әсер етуі мүмкін мәселелер бойынша жеткілікті өзара іс-қимылға жәрдемдесу және оның тәсілдерін ұсыну және жобаның мүдделі тараптарына маңызды экологиялық және әлеуметтік ақпараттың ашылуын қамтамасыз ету.
- тұрғындардың қатысатын топтары және басқа да мүдделі тараптардың шағымдарының дұрыс қаралуын және оларға ден қоюды қамтамасыз ету.

Қазақстандық ұлттық талаптарға толық сәйкестік ЕҚДБ талаптарын іске асыру, сонымен қатар ҚОӘБ (ҚОӘБ) туралы заңға сәйкес қажет болған жағдайда көпшілік тыңдалымдарды ұйымдастыру есебінен орындалатын болады.

3 МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН БҰРЫНҒЫ ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛҒА ШОЛУ

Осы тарау мүдделі тараптармен өткен қысқаша өзара іс-қимылды көрсетіп беруге мақсатталған, сонымен қатар өткізілген кеңестерге көтерілген бірнеше негізгі сұрақтарды, проблемалар мен мәселелерді бөліп көрсету.

3.1 Ашылуға жататын ақпараттар

БТӨК мүдделі тұлғаларға тұрақты негізде қоғамдық тыңдалымдар өткізілгенге дейін ақпарат ұсынып отыруға тырысады. Ақпаратты ашу бойынша негізгі шаралар келесіден тұрады ЭӘБ және ЭӘБ дайындау кезіндегі ұсынылған ақпараттар мен есептер:

- 2011 жылы ұсынылған ҚОӘБ есептер бойынша қоғамдық тыңдалымдар;
- 2011 жылы ұсынылған ҚОӘБ ERM есептер бойынша қоғамдық тыңдалымдар;
- 2013 жылы 27-нен 30 мамыр аралығында WAI және БТӨК өткізілген, жобаның алдын ала экономикалық бағалау және ҚОӘБ тұжырымдамасын ұсыну (Әуезов – 27 мамыр 2013ж; Шалабай – 27 мамыр 2013ж; мүдделі тұлғалармен жеке кездесулер 28 мамыр 2013ж.; 29 мамыр Қалбатаудағы кездесулер; 31 мамыр ЮНИСЕФ-пен кездесулер). Осы кездесулер туралы қосымша ақпаратты алу үшін 1 «Жобаны алдын ала экономикалық бағалау» қосымшасына назар аударыңыз.

Жоғарыда аталып өткен шараларда қолданылған құжаттар, жобалауды бастау қабырғасында жобаның алдын ала ақпаратынан және бар кеннің кеңеюі бойынша рұқсатты сатылардан тұрады. Олар ЭӘБ және ТЭН-нің жүру мөлшері бойынша біртіндеп жаңартылатын болады. Жоба туралы, әсерлер және әсерлерді жеңілдету жөніндегі шаралар туралы толық ақпарат ЭӘБ-да ұсынылатын болады, ақпаратты ашу 2015 жылы күтілуде.

Барлық құжаттардың көшірмелері қаралып, мыналар арқылы алынуы мүмкін:

- БТӨК кеңселері Бақыршық кен орында және Алматыда;
- Қоғаммен байланыс бойынша маманнан.

Мүдделі тараптар, ықтимал әсерлер және жұмсарту бойынша шаралар өзгергендігін ескеруі тиіс, себебі жоба және әсерді бағалау толықтырылды. Бар ЭӘБ келесі қажетті жаңарулары үшін және жобаның қайта қарастырылған көлемін ескере отыра ерекше өзекті болып табылады. Бұл өзгерістер енгізу жоспарымен және басқарумен, жүйелі түрде жаңарып отыратын ЭӘБ-ға қосымша ЭӘБ құжаттарына анықталатын болады.

3.2 Бүгінгі күні мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бойынша өткізілетін шаралар

Бақыршық жобасы үшін мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бірнеше онжылдықтар бойына жалғасып келеді, алайда 2010-нан, біртіндеп қалыптасып келеді. Әсер етудің ресми

бағалануы, кеңестер байланысты, 2011 жылы ЭӘӘБ үрдісінің бір бөлігі ретінде өткізілді және Әуезовте жен Шарда өткізілген хаттамаланатын кездесулерді қосақанда. Өзара әрекеттестік бойынша кезеңдік шаралар жергілікті елді мекенде қазіргі уақытта Әуезов тұрғындарымен өткізілуде, олар негізінен экологиялық мониторингке шоғырланған, сонымен қатар БТӨК-тен шыққан кез келген әсерлер. Олар, егер нақты шағымдар немесе мәселелер тұрғындармен аса жиі талқылауды талап етпесе, әдетте, ай сайын өткізіледі.

Ресми отырыстар мен тыңдалымдарға қосымша ретінде, Әуезовтің жергілікті тұрғындарымен жақсы байланыс орнататын қоғаммен байланыс маманы, жүйелі түрде бейресми кездесулер және жеке тұлғалармен және топтар тұлғаларымен кездесулер өткізіп тұрады. Осы өзара қатынас механизмдері қазіргі уақытта, қызығушы тараптармен немесе кез келген басқа құжаттармен ортақ өзара қатынас жоспарына басшылық етпейді, маманның уақытының болуы және өзіндік бастамасымен реттеледі.

WAI дайындалған алдын ала экономикалық бағалау үшін кеңестер және қатысулар кеннің орналасқан жоспарында қайта қарастырылуға негізделген (мамыр 2013), мынадан тұрады:

- Ашық бөлме отырысы (Әуезов және Шалабай);
- Ресми қоғамдық тыңдалымдар (Әуезов және Шалабай);
- Қызығушы тараптардың кең ауқымды өкілдерімен оның ішінде: Әуезов және Шалабай ауылдарының жергілікті әкімдері, соғыс ардагерлері кеңесі өкілдері, Әуезов жастар ісі жөніндегі кеңесі, Шалабай соғыс ардагерлерінің кеңесі, әйелдер кеңесінің (Шалабай) жетекшісі, "Келешек - будущее" (Шалабай) Жастар кеңесінің жетекшісі, Жарма өңірлік мәслихаты өкілдері, Қазақстандағы ЮНИСЕФ және Жарма ауданының ауыл шаруашылығы және ветеринария департаментінің кәсіпорындарымен жартылай-құрылымдық әңгімелесулер.

Төменірек кес. 3.1-де мүдделі тұлғалармен өзара әрекеттестік бойынша 2013 жылы аладын ала экономикалық бағалау есебі үшін өткізілген негізгі шаралар көрсетілген:

кес. 3.1: Мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бойынша өткізілетін шаралар және кеңестік шаралар

Күні	Елді мекен	Іс-шара
01/02/11	Шар-БТӨК (бас директор, тұрақты даму бойынша кеңесші, ERM) және жергілікті тұрғындар мүшелері, әскерилер және әкімшілік өкілдері (шамамен 17 адам)	Жоба жоспарлары, экологиялық және әлеуметтік әсер етудің салдарын жұмсарту бойынша шаралар, жергілікті тұрғындарды жалдау жоларын ұсыну.
02/02/11	Әуезов-БТӨК (бас директор, тұрақты даму бойынша кеңесші, ERM) және жергілікті тұрғындар өкілдері, әскерилер және әкімшілік өкілдері (БТӨК-та жұмыс істемейтін шамамен 29 адам)	Жоба жоспарлары, экологиялық және әлеуметтік әсер етудің салдарын жұмсарту бойынша шаралар, жергілікті тұрғындарды жалдау жоларын ұсыну.
02/02/11	Әуезов-БТӨК (бас директор, тұрақты даму бойынша кеңесші, ERM) және жергілікті тұрғындар өкілдері, (шамамен 50 адам)	Жоба жоспарлары, экологиялық және әлеуметтік әсер етудің салдарын жұмсарту бойынша шаралар, жергілікті тұрғындарды

кес. 3.1: Мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік бойынша өткізілетін шаралар және кеңестік шаралар

Күні	Елді мекен	Іс-шара
10/02/11	Шалабай-БТӨК (бас директор, тұрақты даму бойынша кеңесші, ERM) және жергілікті тұрғындар өкілдері, (шамамен 50 адам)	жалдау жоларын ұсыну. Жоба жоспарлары, экологиялық және әлеуметтік әсер етудің салдарын жұмсарту бойынша шаралар, жергілікті тұрғындарды жалдау жоларын ұсыну.
Мамыр 2013	Жергілікті тұрғындар өкілдері - WAI және БТӨК 2013 жылдың 27-нен 30 мамырында өткізілді (Әуезов – 27 мамыр 2013ж; Шалабай – 27 мамыр 2013ж; мүдделі тұлғалармен жеке кездесулер 28 мамыр 2013ж.; 29 мамыр Қалбатаудағы кездесулер; 31 мамыр ЮНИСЕФ-пен кездесулер). 1Қосымшаға назар аударыңыз, осы кездесулер туралы қосымша ақпаратты алу үшін Жобаны алдын ала экономикалық бағалау.	Алдын ала экономикалық бағалау негіздемесі және ОЭВЖ тұжырымдамасын ұсыну.

ЭЭӘБ әлеуметтік аспектісі бойынша мүдделі тараптармен кеңестер және өзара әрекеттестік 2015 жылдың маусым-шілдесінде жергілікті деңгейде Әуезов ауылында және облыстық деңгейде Өскемен қаласында өтті. Көп ретте келесі мүдделі тұлғалар сұралды:

- Шығыс-Қазақстандық аймақтық (облыстық) – Өскемендегі деңгей:
 - Облыс әкімдігінің өкілдері;
 - Шығыс-Қазақстан облысының қоршаған ортаны қорғау бөлімінің өкілдері;
 - Аймақтың мәдени мұрасы бөлімінің өкілдері;
- Қалбатаудағы Жарма аудандық деңгейі:
 - Қалбатау ауруханасының басшысы;
 - Ауданның бас экономисті;
 - Аудан әкімдігінің координаторы;
 - Археологиялық экспедиция – қола дәуірінің жартастағы суреттерін зерттеуге арналған;
- Әуезов кентінің мүдделі тараптары:
 - Ауыл әкімі
 - Әуезов кенті мешітінің өкілдері, соның ішінде имам;
 - Дүкендер мен супермаркеттердің иелері;
 - Аспазшылар және жергілікті мейрамханалар мен кафелердің өкілдері;
 - Ауылдың ақсақалдары;
 - Жергілікті өзендер мен көлдерден балық аулаумен айналысатын балықшылар;
 - Жергілікті малды бағатын бақташылар;
 - Басты кітапханашы;
 - Әйелдер бірлестігінің өкілдері;
 - Жергілікті мектептің директоры;
 - Полицейлік;

- Жобаны әзірлеу нәтижесінде қоныс аударған тұрғындар;
- Әуезов және Солнечный кентілерінің тұрғындары, соның ішінде отбасыларға құрылымдық сауалнама өткізу арқылы;
- Жеке және өнеркәсіптік су пайдаланушылары;
- Шалабай кентісінің мүдделі тараптары:
 - Ауыл әкімі
 - Дүкендер мен супермаркеттердің иелері;
 - «Шалабай» ЖШС-тің жетекшісі, ірі ферма мен негізгі жергілікті жұмыс беруші;
 - Жергілікті мектептің директоры;
 - Жобаны қамтамасыз ету үшін салынған Шалабай темір жол бекетінің жұмысшылары;
 - Жеке және өнеркәсіптік су пайдаланушылары;
 - Әуезов және Солнечный кентілерінің тұрғындары, соның ішінде отбасыларға құрылымдық сауалнама өткізу арқылы;
- Жаңаауыл кентісінің мүдделі тараптары:
 - Аңшылық пен балық аулаумен айналысатын тұрғындар;
 - Жергілікті фермерлер;
 - Жеке және ауылшаруашылық су пайдаланушылары;
- «Полиметалл» компаниясы мен БГП қызметшілері:
 - Жобаның жетекшісі;
 - Қауіпсіздік қызметінің жетекшісі;
 - Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы облысындағы маман;
 - Заңгерлер;
 - Кадрлар бойынша мамандар;
 - Қоршаған ортаны қорғау бөлімінің өкілдері;
 - Техникалық бөлім мен өндіріс бөлімінің жетекшісі;
 - Жергілікті халықпен байланыс жасау бойынша маман;
 - Жер пайдалану және жер қойнауы бөлімінің өкілдері.

Полиметалл 2014 жылдың тамызында «Қоршаған ортаға әсерді алдын ала бағалау» тақырыбында қоғамдық техникалық-экономикалық негіздемелер нәтижелері негізінде Бақыршық кен орнының параметрлерін өңдеуге негізде құрастырылған тыңдалымдар өткізді (ҚОӘБ-алдындағы кезең). ТЭН және ҚОӘБ алды бойынша есептер ашық және жер асты өндіру, инфрақұрылым және кенді қайта өңдеу бойынша шешімдерден тұрады.

2015 жылы шілдеде ҚР заңнамасына сәйкес орындалған «Қоршаған ортаға әсерді бағалау» бойынша тыңдалымдар өткізілді. Қазіргі кезде ҚОӘБ бойынша есеп қоғамдық кеңес сериясынан өтуде.

2015 ж. желтоқсанында WAI мен ПМ басшылығымен ЭӘӘБ нәтижелері жөнінде көпшілік тыңдалымдар өткізілді (өткізілген тыңдалымдар жөніндегі ақпаратты А қосымшасынан

қараңыз). Барлық қоғамдық тыңдалымдардың, соңғыларын қоса алғанда хаттамалары жалпыға қол жетімді және БТӨК сұранысы бойынша ұсынылады. Компания, барлық келесі деңгейлерде: ақпараттық кездесулер немесе жоба бойынша кездесулер, қоғаммен ж.т.б. кездесулер, қызығушы тараптармен барлық кездесулерді бақылап отыратын, қызығушы тараптармен қарым-қатынас журналын жасап шығарып, падалануда. Бұл, қызығушы тараптармен өзара қатынасты басқару жүйесі, қызығушы тараптармен өзара қатынас жиілігін көрсете отырып және нақты адамдармен көтерілген қатысушылар мәселелері немесе сұрақтар жазбасына ие бола тұра, барлық кездесулердің жасанды есебін жасап отыруға мүмкіндік береді. Бұл құжаттама БТӨК-ке компанияның барлық көтерілген сұрақ-жауабына салыстырмалы болып келетін, сұрақ-жауап бойынша есеп құруға көмектеседі.

Полиметаллдың көпшілікті тыңдалымдар үшін мына процедуралардан тұрады:

- Жергілікті БАҚ-да қоғамдық тыңдалымдар қазақ және орыс тілдерінде өтетіндігі туралы жарнама орналастыру, сонымен қатар жергілікті атқару органдарының интернет-сайттарында ақпарат орналастыру. Түсіндірмелер мен сұрақтар әрбір хабарламамен бірге ұсынылуы мүмкін;
- Жергілікті әкімшілік органдарының сайттарында ҚОӘБ мазмұнын дайындау, жариялау және ұсыну. Түсіндірмелер мен сұрақтар әрбір хабарламамен бірге ұсынылуы мүмкін;
- Қажет болған жағдайда қоғамдық тыңдалымдар нәтижесінің ұсыныстар мен ескертпелеріне сәйкес түзетулер енгізу;
- ҚОӘБ өзінің есебінде қорытынды хаттама мен тыңдалымдар нәтижесін орналастыру.

3.3 Мүдделі тараптардың негізгі проблемалары

Төменде мүдделі тараптардың жергілікті тұрғындармен және басқа да мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік кезінде көтерілген, неғұрлым кең тараған проблемалары көрсетілген. Берілген жауаптар отырыстар хаттамаарында тізімделген және учаскіге бару кезінде өткізілген WAI әңгімелесу барысында ұсынылған. Алдын ала экономикалық бағалау кезінде кеңес өткізілен мүдделі тараптар, құрылыс жобасының, пайдаланудың және жабылудың қоршаған ортаға кері әсерін неғұрлым көбірек төмендету қажеттілігін басып айтты. Көптеген мүдделі тұлғалармен ашықтық және әлеуметтік жауапкершілік Полиметалл және БТӨК жұмыстарының негізгі құндылықтары екендігін аталып өтілді. Алдын ала экономикалық бағалауда жобаны дамытуға қатысты мүдделі тараптардан жағымды мақтаулар анықталды және барлық мүдделі тараптар өздерінің қызғушылықтарын және алдағы оқиғаларға қатысуға дайын екендіктерін көрсетті және олар жоба туралы жағаруларды алып тұрғылары келетіндіктерін растады. Мүдделі тараптардың негізгі алаңдатушылықтары кес. 3.2 төменде келтірілген:

кес. 3.2: Мүдделі тараптардың Жобаны меңгеруге қатысты негізгі алаңдаушылықтары

Ауа сапасы

Ауаға шығарындыларының ұлғаюы туралы жалпы алаңдаушылық.

Су

Егер судың сапасы мен балансына жағымсыз әсер етсе, ол судың толық болуын шектей ме? Көбінесе ол, Қызыл судан өнеркәсіптік тоғанға қатысты, судың жеткіліктілігіне байланысты.

Биоалуантүрлілік

Флора және фаунаны қорғауға қатысты жалпы алаңдатушылықтар.

Топырақ

Топырақ сапасына жағымсыз әсер етуге қатысты алаңдатушылықтар.

Цианидпен басқару

Цианидты қолданатын жерлердегі топырақ сапасы мен халықтың денсаулығы туралы алаңдатушылықтар.

Денсаулық

Жалғанған тұрғылықты орындарға денсаулық қорғау бойынша шаралармен байланысты қауіптенулер. Күшәнды лақтыру мәселелері.

Тұрғындарды дамыту

БТӨК, жергілікті халықты қалай қолдау көрсететіні жайлы оның ішінде, жедел көмекті қаржыландыру және/немесе қалдықтарды жою бойынша жергілікті халықты дамыту бағдарламаларын қаржыландыру сұрақтарында сұрады.

Жобаның экономикалық өмірге қабілеттілігі

Жергілікті тұрғындар бұрын егер алтынның бағасы құлдырап кеткен кезде, жобаның экономикалық мақсаттылығы туралы сұрақтар қойған. Жергілікті тұрғындар жобаны жүзеге асырудан салықтық түсімдер туралы және жобаны кім қаржыландыратыны туралы сұрады.

Кенді қайта өңдеу тәсілдері

Кен орнын пайдалануға қайта енгізудің бұрынғы мүмкіндіктері іске аспады және жергілікті тұрғындар, бұрын пайдаланылған және жоспарланушы келешекті әдістерді өңдеу әдістері туралы сұрақтар қойды.

Жайылымдық жерлер

Жергілікті бақташылар үшін жайылымдардың қол жетімділігі туралы, жерлер кен орындарына тартып алынады қауіптенулер бар екендігі айтылды (көп ретте, су қоймасы қасындағы жерлер) контекстте жайылымдық жерлер.

Жергілікті ресурстарды қолдану және жұмыс орындарын беру

Жергілікті тұрғындар жаңа жобаның ауқымдылығын ескере отыра, жұмыс орындарының болуы және оқыту мүмкіндігі туралы және олар жұмысқа орналасу үшін қалай арзы бере алатындығы туралы сұрақтар қойды.

4 ӘЛЕУМЕТТІК ИНВИСТИЦИЯЛАР ЖӘНЕ МҮДДЕЛІ ТҰЛҒАЛАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІК

БТӨК және Полиметалл саясатында жергілікті деңгейдегі жобаларға қолдау көрсет мақсаты қойылған, ол тұрақты түрде жергілікті тұрғындардың өмірін тәуелділікке түрдырмай жақсартады. Бұл БТӨК және жергілікті тұрғындар арасында пайда және шығындар туралы келісімді қолдану арқылы жүзеге асады. Жоба оператор- компанияның саясаты қазіргі уақытта кен орнына іргелес болып орналасқан жергілікті тұрғындарды Әуезов ауылын дамытуға бағытталған. БТӨК міндетті лицензиялық талаптарды арқылы және ерікті негізде бірқатар бағдарламалар қолдайды. БТӨК Әуезов тұрғындарына толық функционалды «қызмет бөлімі» арқылы негізгі қызмет түрлерін ұсынады, ол кен үшін де, Әуезов кенті үшін де азаматтық инфрақұрылым үшін жауап береді. Бұған тазартылған ауыз су, жылу, электр және ағынды суларды тазарту кіреді. Бұл БТӨК қызмет көрсетуінің облыстық билік органдарымен келісулеріне негізделген. Тарифтер БТӨК-пен есептеледі және табиғи монополия нормаларымен рұқсат етілген (АРЕМ). БТӨК ұсынып отырған коммуналдық қызметтерге жергілікті тұрғындармен қайта байланыс көбіне жақсы, алайда бұрын мүлдем ақысыз болған қызметтерге ақы төлеу керек болады деген қауіптері бар, мысалы бақшаны суаруға арналған су.

БТӨК-тің Әуезов Әкімшілігімен өзара түсіністік туралы меморандумы бар (МОВ). ӨТМ БТӨК-тің жергілікті тұрғындарды дамыту жобасына байланысты анықтаулар мен үлесі, жалдама және қысқартуларды қамтиды. Ол сонымен қатар, БТӨК сондай-ақ әкімшіліктер сұрақтар мен проблемаларды көтера алатын шағымдарды беру және қарастыру механизмдеріне сілтемені қамтиды. 2014 жылы БТӨК Меморандум аясында 18 млн тенге бөлді.

БТӨК жергілікті тұрғындарды дамыту және әлеуметтік дамыту бойынша бірқатар шараларды қолдады, соның ішінде Жарма ауданымен әлеуметтік және экономикалық серіктестік меморандумы, 2015 жылы ақпанда бірнеше кәсіпорындармен қол қойылған.

- Жаңа қалдықтар полигонын салуға ат салысу;
- Әлеуметтік қызмет көрсетуді жалғастыру және қолдау, облыстың ауылдық аудандарында балалық шақты қорғау жүйесін жақсарту, Лекотека әлеуметтік бағдарламасы;
- Бақыршық мемлекеттік мектебі үшін спорттық керек- жарақтарды сатып алу (баскетбол, футбол және волейбол ойын доптары);
- Кенттің басты жолдарын және Бақыршық мемлекеттік мектебіне баратын жолдарды қажет болған жағдайда тазарту;
- Әлеуметтік қызметтерді ұйымдастыру кезінде, мерекелер мен шараларды ұйымдастыруда әкімшілікке қаржылай көмек көрсету;
- Әуезовтегі жергілікті аурухананы жанармаймен қамту;
- Кентке шамдар сатып алу;
- 4, 5, 6 және А Блогының 8, 9, 10, 11 үйлері ауласында балалар алаңдарын алу және орналастыру;

- Мешітті ақысыз ауыз сумен, кәрізбен, электрмен және жылумен қамтамасыз ету;
- Қажет болған жағдайда қаладағы басты жолдарда шаң басумен қамтамасыз ету;
- Ауылдың ҰОС ардагерлеріне, кіріс төмен отбасыларына және зейнеткерлерге жергілікті газетті алып беру үшін жергілікті газетке жазылу және сатып алып тұру;
- 4, 5, 6 және А Блогының 8, 9, 10, 11 үйлері үшін жарықтандыруды орнату;
- Компанияға алдын ала берілген арыз негізінде мектеп оқушыларын білім және спорттық шараларға бару үшін жанармаймен қамтамасыз ету;
- Спорттық жарыстарда және мәдениет шараларына қатысу үшін компанияға алдын ала берілген арыз және жазбаша растау негізінде жанармаймен қамтамасыз ету;
- Жергілікті ауруханада балалар палатасына қажетті жиһаз бен қажетті жабдықтарды алуға қаржылық қолдау көрсету;
- Туғаннан 18 жасқа дейінгі балаларға жаға жылдық тәттілер сатып алу;
- Арман жастар орталығында дәретханаларға жөндеу жұмыстарын жүргізу;
- Бақыршық мектеп түлектері үшін (33 адам) ауылда отырғызу үшін ағаш көшеттерімен қамтамасыз ету.

ӨТМ алушылар тарапынан ұлттық заңдарды сақтау мақсатында және алаяқтық пен жемқорлықты болдырмау үшін ең жақсы халықаралық тәжірибеге қатысты есеп механизмін қарастырады.

5 ЖОБАНЫҢ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРЫ

Мүдделі тараптар - жорамалданып отырған жобаны іске асыру барысында мүдделері немесе құқықтарына әсер етуі мүмкін тұлғалар, топтар және кәсіпорындар, немесе Жобаны іске қосуда және құрылысында, учаскі таңдауға қатысты шешімге әсер ете алатындар. Негізгі мүдделі тараптар - жоба аясында тікелей (жағымда немесе жағымсыз) әсерді басынан кешіретіндер.

Келесі санаттар бойынша мүдделі тараптардың есебі жүргізіледі:

- Билік органдары ұлттық, аймақтық және жергілікті деңгейде. Бұның құрамына Қоршаған ортаны қорғау министрлігі (Мемлекеттік сараптама экологиялық рұқсаттарды беруге жауапты, мемлекеттік бақылауды қамтамасыз ету); облыс Әкімі, аудан Әкімі, және жергілікті әкімдер;
- Көпұлтты және халықаралық ұйымдар (яғни. Біріккен Ұлттар Ұйымы, Бүкіләлемдік банк Тобы, Еуропалық Одақ, екі жақты донорлар және т.б.);
- Халықаралық, ұлттық, аймақтық және жергілікті деңгейдегі коммерциялық емес, үкіметтік емес және қоғамдық ұйымдар, оның ішінде жергілікті ұйымдар немесе мүдделі тараптардың топтары (яғни, еңбек, жастар, діни, кәсіпорындар, экологиялық және т.б.). Жоба үшін - бұл ардагерлер кеңесі, әйелдер кеңесі, Келешек, Жастар кеңесі, Ақсақалдар кеңесі, Шалабайдағы мешіт, ЮНИСЕФ, БОТА қоры;
- Жобадан әсерді бастан кешіруші тұрғындар, жеке тұрғындарды қоса алғанда, сонымен қатар нақты мүдделі саласы бар ұйымдастырылмаған топтар, немесе тұрғындардың әлеуметтік-қорғалмаған қабаттарынан болуы мүмкін (яғни, қарт адамдар, мүмкіндігі шектеулі адамдар, этникалық аздықтар, бақташылар және т.б.);
- Коммерциялық ұйым және бизнес-ассоциациялар;
- Жоба қызметкерлері;
- Жергілікті, аудандық, облыстық және ұлттық деңгейдегі - медиа.

мүдделі тараптарды тіркеу және дерек базалары мүдделі тараптарды жобаның дамуы туралы ақпараттандыру үшін жүйелі түрде жаңартылып тұрады. Бұл тіркеу өзара әрекеттестік жиілігін құжаттандыру үшін мүдделі тараптарды басқарудың бөлігі болып табылады, сонымен қатар құжаттарға қатысты сұрақтар мен жобаға қатысты қауіптенулер мен сұрақтарды басқару үшін. Бұл сұрақтар талданады және оларға жауап неғұрлым қысқа мерзім ішінде жеке кездесулер негізінде беріледі.

Басқа мүдделі тараптар (жеке тұлғалар немесе топтар) БТӨК қызметінде мүдделі болуы мүмкін туралы кез келген ақпарат, БТӨК қызметкерлеріне берілуі тиіс. БТӨК мүдделі тараптарды деректер базасына қосады, және қажет болған жағдайда осы мүдделі тараптарды қоғамның жобасына ақпаратты ашу бойынша шараларға қосады. қызметкерлер құрамы проблемаларды,

сұрақтарды және алаңдатушылықтарды құжаттандырып отырады және барлық сұрақтардың ЭӘБ қорытынды құжаттарына енуін қамтамасыз етеді.

Жоба үшін мүдделі тараптарды анықтау үшін, Жобадан тікелей жақындықтағы тұрғын пункттері мен әлеуметтік инфрақұрылымдары анықтайтын, алдын ала экономикалық бағалауды қоса алғанда және жергілікті және тікелей-әсер етуші мүдделі тараптарды анықтау үшін жоба ортасының картасы құрылды. Осы бағалаудың негізінде әлеуетті әсерге ұшырайды деп бағаланған ауылдар қатарына Әуезов (оның ішінде Солнечный), Шалабай (оның ішінде Жаңаауыл), Шар және жайылымдық жерлер енді.

Осы тұрғын пункттерінде болатын ай сайынғы кездесулерден бөлек, БТӨК қоғаммен байланыс маманы көтерілетін сұрақтарды қадағалау үшін, көпшілкті шараларды ұйымдастыру және әкімдермен немесе қоғамның басқа өкілдерімен кездесу үшін жүйелі түрде жақын жатқан тұрғын пункттеріне барып тұрады. Мүдделі тараптар талдамасы серпінді әрі үздіксіз үрдіс болып табылады және бұрынғыдай қоғаммен байланыс маманымен жаңартылып тұрады, себебі мүдделі тараптар түсінісі өсіп кетеді, мүдделі тараптармен жоба арасындағы қарым-қатынас дамып отырады әрі өзгереді. Жұртшылықпен байланыс жөніндегі маман жобаның мүдделі тараптары тізбесінің өзгеруін тұрақты қадағалап, мүдделі тараптарды тіркеу журналын және көтерілген мәселелер, алаңдаушылық мәні және сұрақтар жөніндегі дерекқорды жаңартып отыратын болады. Мүдделі тараптармен қарым-қатынасты басқару жүйесіндегі жедел есепке алу құпиялылық түсінігі негізінде ұйымдастырылған және дербес деректерді қорғауға бағытталған. Бүгінгі сәтте жұртшылықпен байланыс жөніндегі маман өткізілген жиналыстардың қысқаша хаттамаларын өзінде сақтайды, оған жиналыстардың қазақ тіліндегі хаттамалары және барлық көпішілік тыңдалымдардың егжей-тегжейлі хаттамалары кіреді (ҚОӘБ жөніндегі). ЭӘБ бойынша жұмыстардың орындалу барысы туралы тыңдалымдар талқылаулардың негізгі тақырыптарын тіркеу, ескертулерді және ұсыныстарды тіркеу үшін хаттамалануы тиіс. Осылайша өзгелерден басқа 2015 ж. желтоқсанында өткізілген жұртшылықпен консультациялар хаттамаланды, онда WAI мамандары ЭӘБ нәтижелерін ұсынды. Осы консультацияларда, сонымен қатар ПМ және жұртшылық өкілдері қатысты.

6 ЕҚДБ ҮШІН АҚПАРАТТЫ ЖАРИЯЛАУ

ЕҚДБ талаптарына сәйкес А санатына жататын жобаларда ЭӘӘБ процесін аяқтау және 60 күн кезеңінде бағалау нәтижелерін жариялау үшін қоғамдық қатысумен (жиналыстар) сипатталатын өзара іс-қимылмен расталуы тиіс. Осыған байланысты осы тарауды және оған ілестірілген Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарын (ПМ10) жаңартудан бөлек TR10 сәйкестілікті қамтамасыз ету үшін Полиметалл келесі талаптарды орындауы қажет:

- Талдау барысында анықталған ЭӘӘБ кеткен кемшіліктерді белгіленген талаптарға сәйкес қосымша зертеулерді жүргізу арқылы жабу және оларды Қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп түрінде ұсыну.
- Жобаның техникалық емес түйіндемесін (ТЕТ) және Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарын ЕҚДБ TR10 талаптарын және алынған қосымша деректерді ескеру үшін жаңарту.
- ЭӘӘБ құжаттарын, қосымша құжаттарды қоса алғанда және Қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есепті қазақ тіліне аудару¹. Жобаға қатысы бар экологиялық және әлеуметтік әсер етулер жөніндегі барлық ақпарат орыс және ағылшын тілдерінде қолжетімді болуы тиіс;
- Жобаны ЕҚДБ Директорлар кеңесі қарастырғанға дейін қолда бар ЭӘӘБ деректерін және қосымша құжаттарды, сондай-ақ Жобаның техникалық емес түйіндемесін ағылшын, орыс және қазақ тілдерінде ЕҚДБ Лондондағы бас кеңсесінің веб-сайтында және ЕҚДБ Қазақстандағы өкілдігінде, тапсырыс берушінің сайтында және жергілікті ресурстарда 60 күнтізбелік күннен кем емес мерзімге жариялауы тиіс.
- Желтоқсандық ЭӘӘБ шығарылған сәттен бастап тағы да қандай да бір жаңа жұмыстар жүргізілген болса, мүдделі тараптарды хабардар ету үшін қосымша кездесулерді өткізу талап етіледі.
- Мүдделі тараптардың тізіміне Жобаның әсері әлеуетті тиіп кететін, Өскемен қаласына ерікті түрде көшкен тараптарды қоса отырып кеңейту.

ЭӘӘБ дайындау процесі бойынша көпшілікпен белсенді өзара іс-қимыл ЭӘӘБ жөніндегі есеп пен оған ілестірілген басқару жоспарлары ЕҚДБ IT сәйкес құрылысы мен өндірісі сатыларында орындау үшін бекітілгенге дейін жалғасатын болады. Осы мәнмәтінде хабарландырулар тақтасы әсердің әлеуетті түрде зияны тиетін жергілікті тұрғындарға арналған жаңартылған ақпаратқа жеңіл қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл процесі үшін маңызды болып табылады.

ЭӘӘБ мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл бүкіл ЭӘӘБ процесі бойына мүдделі тұлғалар немесе топтар көтерген мәселелерді реттеу үшін икемді процесс болып табылады. Басқарумен WAI қолдауымен ЭӘӘБ жүргізетін тәуелсіз кеңесші ретіндегі БТӨК айналысатын болады.

¹Қосымшалар сұраным бойынша қазақ тіліне аударылуы мүмкін

Шаралар көрші тұрғын пункттерінде, БТӨК таңдаған жерлерде немесе/және мүдделі талаптардың өтініші бойынша кездесулер сериясы ретінде жүзеге асырылады. Қажет болған жағдайда, іс-шаралар өтетін жерге дейін көлік БТӨК-тен берілетін болады.

Қоғаммен байланыс жөніндегі маман да, жергілікті халық арасында өзара қатынас арқылы ақпаратты ашу бойынша кездесулер туралы жоспарланған бағдарламаны тарататын болады. Бұл, жобаланушы қалдық сақтау аумағын пайдаланатын маусымдық бақташыларды қоса, анықталған барлық қызығушы тараптарды қосатын болады. Кеңес берулер туралы хабарландырулар орыс тілінде және қазақ тілінде беріледі және әр бір тұрғылықты жерде тыйым салынған жерлерде өткізілетін болады (мысалға, әкімшілікті ғимараттар және жергілікті хабарландыру тақталары).

Жоғары да жазылған жағдайларға қосымша ретінде, келесі әдістер, тұрақты негізде үрдіс кезінде жалғастырылатын болады:

- Шағымдарды беру механизмі;
- Әкімшіліктегі хабарландыру тақтасы;
- БАҚ-тағы жарнама.

ЭӘӘБ жөніндегі қорытынды есеп көпшілікке Әуезов кетінде 2015 жылдың желтоқсанында өткен көпшілік тыңдалымдар барысында ұсынылды. Осы жиналыста WAI техникалық маманы көпшілікке ЭӘӘБ негізгі нәтижелерін ұсынды, ал ПМ өкілдері қатысушылардың сұрақтарына жауап берді. Сонымен қатар барлық қатысушыға есептің техникалық емес түйіндемесінің көшірмелері тапсырылды.

6.1 Құрылыс және пайдалану кезіндегі өзара әрекеттестік

Құрылыс үрдісімен байланысты өзара әрекеттестік мүдделі тараптармен байланысты қолдауға мақсатталған, жұмсарту әсерлері жоспарға сәйкес іске асырылып жатқандығына кепілдік беру үшін. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік жиілігі жобаның қолданусыз тұрған күйінен құрылысқа және пайдалануға көшуінен азаятын болады, бірақ ЭӘӘБ-мен қарастырылмаған және онымен байланысты басқару үрдерісін жоспарлау, кез келген әсерді немесе проблемаларды анықтау және шешу үшін, шағымдарды қарастыру механизмын қолдау қолданылатын болады.

Құрылыс және пайдалану кезеңі ең ұзақ кезең болып табылады және кеннің барлық қызмет ету мерзіміне жалғасатын болады. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспары кезеңдік жаңарып отырады және жобаның ірі өзгерістеріне сәйкес, жобаның өмір сүру ағымында қажет болуы мүмкін өзара іс-қимыл шараларын көрсету үшін жаңарып отырады.

Құрылыс және іске қосу үшін өзара әрекеттестіктің негізгі ұсынылатын әдістері мынадан тұрады:

- **Қоғамдық тыңдалымдар**

Ресми қоғамдық тыңдалымдар Қазақстандық нормалар талаптарына сәйкес өтетін болады. ЭӘӘБ кезіндегі тыңдалымдарға келетін болсақ, мүдделі тараптардың тыңдалым үшін уақытының болуын қамтамасыз ету мақсатында, барлық шаралар туралы кем дегенде төрт апта бұрын хабарланатын болады.

- **Жобалық /ақпараттық кездесулер**

Жобалық және ақпараттық кездесулер құрылыс және пайдалану ағымы кезінде жалғаса береді, дегенмен қазіргі уақытта ресми тәртіп жоқ. БТӨК барлық осы кездесулер нәтижелерін қадағалауды жалғастырады және барлық проблемаларды, сұрақтарды және алаңдатушылықтарды кезеңдік экологиялық және әлеуметтік есепке қосатын болады. Осы кесептерді ашу жоқ дегенде жылына бір рет өткізілетін болады.

- **Жыл сайынғы жаңарулар**

Жобаны игеруге байланысты, жалпы Жобаға және ақпараттық кездесулерге толықтырулар ретінде БТӨК жобаға жақын орналған, төрт тұрғын пунктке, жыл сайынғы жаңаруларды таныстыру үшін кем дегенде бір ресми кездесу өткізетін болады. Жыл сайынғы жаңару экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштер есебіне сәйкес барлық ашылулармен байланысты болады.

- **Шағымдарды беру және қарастыру механизмі**

Шағымдарды қарастыру механизмі құрылыс және пайдалану кезінде өзара әрекеттестіктің негізгі әдісі болады. БТӨК, мердігерлер және серіктестер экологиялық және әлеуметтік басқарудың жоспарымен жетекшілік еткенде, проблемалардың туындау мүмкіндігі жоғары. Шағымдарды қарастыру механизмі, менеджерлердің қарастырылмаған зардаптер мен проблемаларды анықтап реттейтін құралы болып табылады.

Жоғарыда баяндалған негізгі әдістерге қоса, келесі тұрақты іс-шаралар құрылыстың және пайдаланудың бүкіл процесі бойына жалғасатын болады:

- Хабарландыру тақталары;
- БАҚ-тағы жарнама.

6.2 Ақпаратты ашу

ПМ мен ЕҚДБ өкілдері арасында келесі рәсім келісілді:

Тыңдалымдар («ақпараттық кездесулер») ашық/еркін нысанда өткізілуі тиіс. Басқаша айтқанда, олар көпшілік өкілдерінің, қалаған жағдайда барлық материалдармен (ЭӘӘБ және қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп) таныса алуына арналған. Ол

үшін ПМ үш ақпараттық кездесуді ұйымдастырады (Әуезов және Шалабай кенттерінде және Өскемен қаласында). Кездесулер ЭӘБ жөніндегі есепті және қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есепті жариялау кестесіне сәйкес бір күнде өткізілетін болады және үш сағат бойы жұмыс жасайды. Оларды ПМ қызметкерлері ұйымдастыруы мүмкін, сол себепті, сыртқы кеңесшілерді тарту талап етілмейді. Жоба жөніндегі жалпы ақпараттан басқа (жалпы бағдарлама, ахуалдық жоспар) кездесулерде еркін қолжетімділікпен басып шығарылған ЭӘБ жөніндегі есеп пен қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп ұсынылатын болады. Сонымен қатар, осы ақпарат әкімдіктің және ПМ веб-сайттарында электронды түрде қолжетімді болады (ол туралы баспасөзде жариялау уақытына). Ақпараттық жиналыстарды өткізуден 14 күн бұрын баспасөзде (екі көзі) олардың өткізілу уақыты мен орны туралы хабарландыру жасалатын болады. Әуезов және Шалабай кенттерінің әкімдіктеріне қосымша шақыртулар жіберілетін болады. Ақпараттық кездесулер уақытында электронды түрде немесе компания өкілдері арқылы алынған кез келген сұрақтар мен жауаптар тіркеліп, есепке қосылатын болады.

Әр кездесу жоба, жобаның экологиялық және әлеуметтік әсерін бағалау, жоба бойынша қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар және жүргізілген бағалаудың және жұмыстардың нәтижелері туралы қысқаша тұсаукесерден басталуы тиіс. Тұсаукесерді компанияның өкілі жасауы және оған PowerPoint не сондай бағдарламада орындалған слайдтар ілестірілуі мүмкін. Одан әрі сұрақтар мен жауаптарға арналған уақыт бөлінуі мүмкін. Әр кездесудің жалпы ұзақтығы қойылған сұрақтардың санына байланысты болады.

Орыс және қазақ тілдерінде есептің (2013 ж. ЭӘБ жөніндегі есебі және қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есеп) толық нұсқасының кем дегенде бір көшірмесі ұсынылуы тиіс.

Есептің қазақ және орыс тілдеріндегі техникалық емес түйіндемесі қалаған адамдардың өздерімен бірге көшірмелерін алып кетуі үшін ауқымды тиражбен басып шығарылуы тиіс. Көшірмелердің санын өткен жиналыстардың тәжірибесі бойынша анықтауға болады, орыс және қазақ тілдерінде кем дегенде 10 көшірме ұсынылуы тиіс.

Тұсаукесер қазақ тіліне аудармасымен орыс тілінде жүргізілетін болады. Ақпараттық кездесулер электронды пошта/хат/телефон бойынша алынған сұрақтарға берілген жауаптардың мерзімі 14 күнді құрайтындай жариялаудың алпысыншы кезеңінің ортасында өткізілуі тиіс.

Техникалық емес сипаттағы түйіндемені, ЭӘБ жөніндегі есепті, қосымша экологиялық және әлеуметтік жұмыстар жөніндегі есепті, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарын,

сондай-ақ экологиялық және әлеуметтік іс-шаралар жоспарларын қоса алғандағы ЭӘӘБ жөніндегі құжаттаманың толық топтамасы жергілікті әкімдіктердің, ПМ және ЕҚДБ веб-сайттарында ұсынылатын болады. ПМ және ҰҚДБ сайттарында құжаттама топтамасы ағылшын, орыс және қазақ тілдерінде орналастырылуы тиіс. Әкімдіктің сайты үшін тек орыс және қазақ тіліндегі нұсқалары талап етіледі.

6.3 Пайдаланудан шығару және жою кезіндегі өзара әрекеттестік

Пайдаланудан шығару және жабу сатысындағы мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мақсаты жабумен байланысты экологиялық және қоғамдық әсерлерді төмендету болып табылады. қазір ешқандай нақты жиілік бөлшектерін және тәртіпті беру мүмкін емес, бірақ мұндай деректер Жоспарды кезеңдік қайта қарастыру кезінде және пайдаланудан шығару тәртібі бекітілгеннен кейін қосылатын болады.

Жергілікті тұрғындармен кездесу пайдаланудан шығару басталғанға дейін және жою жоспарын таныстыру үшін кем дегенде жылына екі рет өткізілетін болады. Мүдделі тараптардан келетін ескертпелер мен ұсыныстар тыңдалатын болады, онда кен орын жабудың қорытынды жоспары және топырақ құнарлығын қалпына келтіру мүмкіндігі қосылған.

Жабудың қорытынды жоспары Қазақстанның өкіліне жер қойнауын қолдану келісім шартының талаптарына сәйкес нақты жабылғанға дейін ұсынылуы тиіс. Өнеркәсіптік кәсіпорынды пайдаланудан шығару және жабу үшін күшіне ие заңнамада бекітілген рәсімдер, жер қойнауын қолдану және Экологиялық кодекс Заңнамасында жазылған. Компания мемлекеттік органдарға кен орнын жабу жоспарын жер қойнауын пайдалану келісім-шартына қол қойылғаннан кейін 2 жылдан кешіктірмей бекітіп және ұсынуы тиіс. халықаралық стандарттарға сәйкес болу үшін жою жоспары үдделі тұлғалар үшін келісілген жабу жоспарында жергілікті тұрғындардың пікірін біріктіру үшін құрулы тиіс.

7 ШАҒЫМДАРДЫ БЕРУ ЖӘНЕ ҚАРАСТЫРУ МЕХАНИЗМІ

Шағымдарды қарастыру механизмінің мақсаты мүдделі тараптардың шығамдарына жауап қайтару қабілеттілігін көрсету және мүдделі тараптарға барлық жоба барысында кірісуді қамтамасыз ету. Барлық мүдделі тараптарға шағымдарды жазбаша түрде қоғаммен байланыс маманына беру ұсынылады және осы ұсынылған материалдар шағымды берушілерді кез келген жағдайды қорқыту үшін қолданылмайды.

БТӨК шағымдарды қарастырудың негізгі механизмін енгізді, Әуезов, Шалабай және Солнечный ауылдарында шағымдарды беру үшін жақсы белгіленген жәшіктерден тұрады. Қоғаммен байланыс маманына сәйкес жәшіктерге жүйелі түрде қызмет көрсетіліп тұрады, және ушығу және кез келген шағымдарды қанағаттандыруды басқару үрдісінің саясаты бар. Төменде сипатталған процедура халықаралық талаптарға сәйкес шағым механизмін қамтамасыз ету үшін пайдаланылатын болады.

Келесі сұрақтар шағымдарды беру механизмдерін түсіндіреді:

«Шағым» деген не? – шағым БТӨК қызметінен әсерді басынан кешіп жатқан, жеке тұлғамен немесе топпен көтерілген проблема болып табылады. Проблемалар мен алаңдатушылықтар компания қызметінің шынайы немесе қабылданған әсерінің себебі болуы мүмкін, және сол тәртіпке беріліп және сол рәсімге сәйкес өңделуі мүмкін.

Шағымдарды беру және қарастыру механизмі қандай? – Ресми рәсім, оның арқасында БТӨК қызметінен әсерді басынан кешіп жүрген қоғам немесе жеке тұлғалар, ақылға қонымы уақыт кезең ішінде тараптар үшін қолайлы болуы табылатын, өздерінің нақты проблемаларымен және шағымдарымен компанияға жүгіне алады және олардың реттелуін ала алады. Шағымдарды қарастыру рәсімі барлығымен ешқандай алаңдатушылықтар және жаза алу қорқынышсыз қолданылатын болады.

Шағым болып табылмайды:

- Компания немесе жоба туралы сұрақ, ұсыныс жіне жалпы түсініктемелер;
- Апелляция немес көмек туралы өтініш.

Бұл кері байланыстың компанияға қатысы бар және құжаттандырылатын болады, дегенмен мұнждай ақпарат «шағымға» атпайды.

Мен алаңдатушылық пен шағымымды білдіру үшін БТӨК-те кімге баруым керек? БТӨК-те және БТӨК басқару құрылымында, қоғаммен байланыс жөніндегі маман - ол, шағымдар беру және қарастыру үрдісін басқару және жергілікті халықпен өзара қатынастағы іс-шараларды түзетуге жауапты қызметкер. Шағымдар жазбаша нысанда тікелей немесе жазбаша нысанда жұртшылықпен байланыс жөніндегі маман (Альмира Темірбекова almirat@bgp.polymetal.ru)

және Әскерқанов Бейбіт Әскерқанұлы) арқылы, сонымен қатар, барлық елді мекендерде орнатылған шағымдарға арналған жәшіктердің көмегімен беріле алады. Соңғы жағдайда, олар маманға жіберіліп, құпия түрінде сақталатын болады.

Маңызды толық деректер:

1. Барлық ресми шағымдарға, 10 жұмыс күні ішінде компания шешім мерзімін қоятын ресми жазбаша жауап берілетін болады. Қорытынды жауап, қосымша ақпарат немесе қажет болған жағдайда мәселелерді шешу бойынша ұсынылушы шаралар туралы қосымша нұсқауларын беретін болады;
2. Барлық шағымдар құжаттандырылады. Мәселелер нақты түсінікті және дұрыс өңделуде екеніне көз жеткізу үшін шағымдарды құжаттандыру маңыздылығы;
3. Жазбаша материалдар, шағым түсірген мекеме немесе тұлғаға қарсы кез келген жағдайда қарсы пайдаланылмайтын болады;
4. Шағым түсіруші тұлғалардың есімдері құпия болып қалады;
5. Жасырын түрде алынған шағымдар пікір немесе сұрақ болып қаралып, жеке жазылатын болады, бірақ ешқандай да ресми жауап берілмейді;
6. Компания, шағымдарды бірлесе шешу бойынша келісілген күш салатын болады; дегенмен, шағым шешілмесе, БТӨК қажетінше басқа сыртқы сарапшыларды, бейтарап тараптарды немесе жергілікті және өңірлік биліктерді тартуға ұмтылады.

Жазбаша шағымдар келесі беттегі нысанда немесе хатқа келесі ақпаратты қосу жолымен немесе электронды пошта бойынша берілуі мүмкін:

- Есімі (өз білгенінше);
- Ұйым және лауазымы, егер қажет болса;
- Мекенжайы;
- Телефон/факс және электрондық пошта мекен-жайы;
- Жауапты жіберудің неғұрлым тиімді құралы;
- Шағым туралы егжей-тегжейлі ақпарат (кез келген маңызды бөлшектер; болған күні, орналасуы және т.б.)

БТӨК-шағым нысаны

Шағым туралы егжей-тегжейлі ақпарат (кез келген маңызды бөлшектер; болған күні, орналасуы және т.б.)

Жеке деректері - өз білгенінше

Т.А.Ә.

Ұйым/лауазымы

Мекенжайы:

Телефон/факс:

E-mail:

Жауапты жіберудің неғұрлым тиімді құралы:

8 МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жұртшылықпен байланыс жөніндегі маманның жәрдемдесуімен БТӨК жоғары басшылығымен дүркін-дүркін бағаланып отырады. Келесі көрсеткіштер бағалау үшін қолданылатын болады:

- Мүдделі тұлғалармен жобаны түсіну деңгейі;
- Жыл сайынғы түскен шағымдар және олар қалай шешілді;
- Жобаға комитеттер мен бірлескен қызмет зардап шеккен халықтың қатысу деңгейі.

Осы көрсеткіштерді өлшеу үшін келесі деректер қолданылатын болады:

- Отырыстардың хаттамаларымен байланысты басшылықтың сұрақтар мен жауаптары;
- Ай сайынғы есептер;
- Алғашқы мүдделі тараптар топтарынан кері байланыс (қозғалатын талаптар мысалымен сұхбат негізінде);
- Шағымдар тізілімі.

Бұл бағалаулар туралы есеп БТӨК басшылығына берілетін болады. Жылдық есеп үшін нәтижелері қысқаша мазмұндалатын болады. Үшжылдық бағалау, үздіксіздікке жету үшін уақыт өткен сайын сол бір сұрақтар жиынтығын пайдаланатын пікірлер зерттеулерін пайдалана отырып, тәуелсіз кеңес берушімен өткізілуі керек. Зерттеу талдамасы БТӨК басшылығына берілетін болады. Бірінші зерттеу, жергілікті халықтың пікірі туралы фонды мәліметтер алу үшін күрделі құрылысқа дейін жүргізілетін болады.

9 ЕСЕПТІ ҚҰРАСТЫРУ

Қоғаммен байланыс жөніндегі маман, келесілерді қосатын, айсайынғы қысқаша есептер құрастыратын болады:

- Әр ай сайын өткізілетін шаралар;
- Қоғамдық-ағартушылық шаралары (қызығушы тараптармен кездесулер және даңғылдар);
- Шағымдар тіркеліміне жазбалар;
- Серіктестік ісіндегі және басқа да әлеуметтік жобалардағы өрлеу;
- Мүдделі тараптардың жаңа топтары (сәйкес жағдайларда);
- Келесі айға жоспарлар және ұзақ мерзімді жоспарлар.

Жергілікті халықты дамыту бағдарламалары аясында, бірлескен ұйымдармен серіктестік туралы барлық келісімдер, жиі қарауды және жаңаруды талап етеді.

Ай сайынғы есептер, БТӨК-те аға менеджерлермен тексерілетін жылдық есептер құрастыруға пайдаланылатын болады.

10 ШТАТ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР

Қоғаммен байланыс жөніндегі маман; Альмира Темирбекова БТӨК Бас директоры алдында есеп береді және жоғары басшылықтан қолдау алады. Осы сәтте Альмира декреттік демалыста және оны жұртшылықпен байланыс жөніндегі басқа маман Бейбіт Әскерқанұлы Әскерқанов алмастыруда. БТӨК-тегі қоғаммен жұмыс жөніндегі маманның рөлі, келесі негізгі функциялары бар өңірлік қоғаммен жұмыс жөніндегі менеджер болу болып табылады:

- Кеңірек қоғамдастықпен өзара қатынас: көпшілік іс-шаралар мен кездесулер ұйымдастыру, көпшілік ақпарат тарату;
- Қоғамдастық мүшелерінен ақпарат жинау (мәселелер, сұрақтар, мәселелер), оларды тіркеу және БТӨК аға менеджерлеріне беру;
- Қоғамдық орындарда немесе ақпараттық бюлетендерде пайдалану үшін, жергілікті халық мүшелерінен оқиғалар немесе мақалалар жобалары;
- Жоба қызметі мониторингі және қатысулар, әлеуметтік бағдарламалардың дамуын бақылап отыруға БТӨК ұйым-серіктестерімен тығыз қатынаста жұмыс істеу;
- Түрлі сауалнамаларға қатысу: оқыту және деректерді жинау.

wardell-armstrong.com

STOKE-ON-TRENT
Sir Henry Doulton House
Forge Lane
Etruria
Stoke-on-Trent
ST1 5BD
Tel: +44 (0)845 111 7777

CARDIFF
22 Windsor Place
Cardiff
CF10 3BY
Tel: +44 (0)292 072 9191

EDINBURGH
Suite 2/3
Great Michael House
14 Links Place
Edinburgh
EH6 7EZ
Tel: +44 (0)131 555 3311

GREATER MANCHESTER
2 The Avenue
Leigh
Greater Manchester
WN7 1ES
Tel: +44 (0)194 226 0101

LONDON
Third Floor
46 Chancery Lane
London
WC2A 1JE
Tel: +44 (0)207 242 3243

NEWCASTLE UPON TYNE
City Quadrant
11 Waterloo Square
Newcastle upon Tyne
NE1 4DP
Tel: +44 (0)191 232 0943

SHEFFIELD
Unit 5
Newton Business Centre
Newton Chambers Road
Thornccliffe Park
Chapelton
Sheffield
S35 2PH
Tel: +44 (0)114 245 6244

TAUNTON
Suite E1
Victoria House
Victoria Street
Taunton
Somerset
TA1 3JA
Tel: +44 (0)182 370 3100

TRURO
Baldhu House
Wheal Jane Earth Science Park
Baldhu
Truro
TR3 6EH
Tel: +44 (0)187 256 0738

WEST BROMWICH
Thynne Court
Thynne Street
West Bromwich
West Midlands
B70 6PH
Tel: +44 (0)121 580 0909

International offices:

ALMATY
29/6 Satpaev Avenue
Hyatt Regency Hotel
Office Tower, 7th Floor
Almaty
Kazakhstan
050040
Tel : +7(727) 334 1310

MOSCOW
Office 4014
Entrance 2
21/5 Kuznetskiy Most St.
Moscow
Russia
Tel: (495)626-07-67

**Wardell Armstrong
Archaeology:**

CUMBRIA
Cocklakes Yard
Carlisle
Cumbria
CA4 0BQ
Tel: +44 (0)122 856 4820

your earth our world

А-ҚОСЫМША ЖҰРТШЫЛЫҚПЕН ЭӘБ АЛДЫН АЛА ЕСЕБІ ЖӨНІНДЕ КЕҢЕСУ - 2015 ЖЕЛТОҚСАН

Жұртшылықпен эәб алдын ала есебі мен Жобаның техникалық емес түйіндемесі (ЖТЕТ) жөнінде кеңесу Әуезов кентінде 2015 жылғы 3 желтоқсанда өтті. Кент мектебінің мәжіліс залында жүргізілген іс-шара компанияның өзінде және Әуезов пен Шалабай кенттерінің жергілікті қауымдастықтарында белсенді анонсталды. Техникалық емес түйіндеме іс-шараның басталуына дейін 20 күн бұрын Әкімдіктің¹ веб-сайтында ашық қолжетімділікте орналастырылды.

Іс-шарада Кеніштің бас директоры Юрий Овчинников, Әуезов кентінің әкімі Бақытбек Әмірғазыұлы Әмірғазин және Wardell Armstrong International компаниясының атынан қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік мәселелер жөніндегі аға маман Эдвард Глюксман сөз сөйледі. Іс-шарада Әуезов және Шалабай кенттерінің 67 тұрғыны жеке қатысты, барлық қатысқан тұрғынға олар мектепке келісімен алған сауалнама парақтарын толтыру ұсынылды. Кездесудің толық хаттамасы дайындалды, оның бейнежазбасы жүргізілді және фотосуреттер жасалды.

Бақытбек Әмірғазиннің қысқаша кіріспе сөзінен кейін жиналысқа Юрий Овчинников үндеу салып, тау-кен жұмыстары мен Полиметаллмен жүргізіліп жатқан жергілікті қауымдастықтарды дамыту жобасы жөніндегі соңғы ақпаратты хабарлады. Одан кейін д-р Эдвард Глюксман есепте ашылған барлық экологиялық және әлеуметтік аспекті бойынша ЭӘБ нәтижелерін шығара отырып, сондай-ақ ТЕТ көрсетілген слайдтарды көрсетумен 35 минуттың тұсаукесерді жүргізді.

Ресми тұсаукесерлер аяқталғаннан кейін, баяндамашылар бір сағат бойы залдағы қатысушылардың сұрақтарына, жалпы алғанда, жергілікті тұрғындардың 8 сұрағына жауап берді. Жергілікті тұрғындардың бір түсініктемесі жағымсыз және жобаның дамуына қатысты болды, ол жалпы жұмыстарға және атап айтқанда, ЭӘБ күмәнін білдірді. Егде адам бола отыра, ол өзінің көзқарасын жобамен тым көп компанияның айналасытынымен және олардың әрқайсысы барлығын жаңадан бастауға үнемі сөз бергенін, бірақ кен орнын өндіру басталмағанымен түсіндірді.

Одан кейінгі жеті түсініктің бесеуі, оның ішінде бір әйелден екі рет, тұра немесе жанама ризашылық пен Жобаны дамыту жоспар бойынша өтетініне үмітті білдірді, бұл, әсіресе, оның жергілікті тұрғындар үшін жаңа жұмыс орындарын құру әлеуетіне қатысты болды. Сұрақтар мен түсініктемелерді еңбекке жарамды әйелдер мен ер адамдар, сондай-ақ арасында ауыл ақсақалдарының ықпалды тобын құрайтын, Әуезов кентінің бір ардагері бар зейнеткерлер қойды. Комиссиямен барлық қойылған сұрақтар қарастырылды, бұл ретте Юрий Овчинников Полиметалл тұрғысынан барлық қойылған сұрақтарға жауап берді.

¹ <http://www.garma.vko.gov.kz/ru/hearings.htm> 13 қараша 2015 жыл.

Қойылған сұрақтар Жобаны жүзеге асыру барысында жергілікті тұрғындар үшін жұмыс орындарын құруға қатысты болды, Жоба әзірлеушілеріне олардың күш салуы мен үміт үшін ризашылық білдірілді, қатысып отырғандар өздерінің жарылғыш жұмыстарды жүргізу сипатына қатысты өздерінің алаңдаушылығын білдірді, атап айтқанда, олардың үйлерінің зақымдалмауына көз жеткізгісі келді, сонымен қатар, жарылғыш заттар қоймасының орналасу орны мен Әуезов кентінде спорт залын салу жоспарларына қатысты сұрақтар қойылды.

Сұрақтарға «Иә»/ «Жоқ» жауаптарынан басқа(Кесте. 1), іс-шараға қатысқан алты тұрғын оларға кездесу аяғында толтыру ұсынылған сауалнама парақтарында өздерінің жазбаша түсініктемелерін қалдырды. Жауаптар Кесте. 2

Кесте. 1 келтірілген: 2015 жылғы 3 желтоқсанда Әуезов кентінде алдын ала ЭӘӘБ талқылауға қатысқандардың жауаптары. Алынған жауаптардың сандары дөңгелек жақшаларда көрсетілген, бұл ретте жиналысқа 67 жергілікті тұрғын қатысты.		
	% Иә	% Жоқ
Сіз іс-шараны жүргізу орнымен келісесіз бе? (50)	96	4
Сізге жоспарланған жұмыстардың тұжырымдамасы түсінікті ме? (50)	94	6
Сіздің жұмыстарды жүргізу ауданындағы қоршаған орта қандай жағдайда екені туралы түсігіңіз бар ма? (50)	92	8
Сізге сұрақ қою мүмкіндігі берілді ме? (50)	94	6
Сіз сұрақтарға толық жауаптарды алдыңыз ба? (47)	94	6
Сіз жиналыс қалай жүргізілгеніне ризасыз ба? (50)	92	8
Сіз Порлиметаллмен қоғамдың тыңдаулар қазіргі уақытқа дейін қалай жүргізілгеніне ризасыз ба? (49)	98	2
Сіз келешекте өзіңіздің сұрақтарыңызды, тілектеріңіз бен шағымдарыңызды қайда бағыттауды білесіз бе? (48)	98	2
Сіздің пікіріңізше осындай іс-шараларды келешекте жетілдеруге болады ма? (39)	77	23

Кесте. 2: Сауалнама парақтарында қалдырылған жазбаша түсініктемелер (анығырақ болу үшін түзетілді)
Кездесу жоғары деңгейде және қолжетімді үлгіде өткізілді. Жұржылық үшін түпдеректен нақты және уақтылы ақпарат қол жетімді болуы үшін, осындай кездесулер келешекте жүргізілгені жақсы.
Бәрі тамажа және өте жақсы өтті.
Пікір жоқ. Осы жоба жергілікті тұрғындар өміріне жағымды әсерін тигізетініне сенемін. Мен де жұмысқа бірінші болып кентіміздің тұрғындарының орналасқанын қалаймын. Полиметаллға табыс тілеймін!
Пікір жоқ. Қызыл жобасына табыс тілеймін!
Жоба кент тұрғындарына жұмыс орындарын беру тұрғысынан аса маңызды. Жобаны жүзеге асырудың басталуын асығыспен күтеміз! Біз олар жүргізетін жұмыс үшін Полиметаллдың басшылығына алғыс білдіреміз.
Үш сұрақ: 1. Егер сіздер кенішті жер асты тәсілімен өңдеуді жүргізуді жоспарласаңыз, кенішті не үшін суға батырасыз? 2. Бақташылар үшін жұмыс болады ма?

3. Үйлерін бұзғалы жатқан адамдармен не болады? Олар қалаға көшеді ме?

Фотосурет 1: Әуезов кентінде жұртшылықпен кеңес жүргізудің жалпы түрі, фотосуретте: комиссия мүшелері және сөз сөйлегендер, тұсаукесер слайдтары, оператор мен жергілікті тұрғындар.

Фотосурет 2: Әуезов кенті мектебінің мәжіліс залында ЭӘБ бойынша қоғамдық кеңеске қатысып отырған жергілікті тұрғындар және Полиметалла мен Wardell Armstrong International өкілдері.

Фотосурет 3: Әуезов кенті мектебінің мәжіліс залында үстел басында комиссияның басқа мүшелерінің жанында Әуезов кентінің әкімі жиналысқа ЭЭӘБ бойынша қоғамдық тыңдаулар жөніндегі жиналысқа үндеп салып отыр.

Фотосурет 4: Жиналыс мүшесі Әуезов кентінің мектебінде ЭӘБ бойынша қоғамдық кеңесті жүргізу барысында сөз сөйлеуде.

Фотосурет 5: Жиналыс мүшесі Әуезов кентінің мектебінде ЭӘБ бойынша қоғамдық кеңесті жүргізу барысында сөз сөйлеуде.

Фотосурет 6: Жергілікті тұрғындар Әуезов кенті мектебінде ЭӘБ бойынша қоғамдық тыңдаулар аяқталғаннан кейін сауалнама парақтарын толтыруда.